

Մարգարէի Էփեսոս Բե-
նեւե 300 խւթերի վերելոյ,
սեւեի եւ զբլթի, Իոֆթի
պէս Ինչ 250, զէ ալթը ալ-
լըթ 125 զբ. զէ թաշաւ
լար ինչ քաթթ Գարաթ առ-
նի ինչստ զլարաթ, քիւնի
Զեւթիսի սեւեի զբլթի
200, զէ ալթը ալթը տաթի
400 զբ. զլարաթ տըթ,
վէ պէճը Զեւթիսի 40ար
Գարաթի Զեւթիսի տըթ:

ՈՐՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՆԻԻՄԷՐԹ 744

ՃԷՆՈՒՊԻ ԱՄԷՐԻԳԱ ՄՈՒՀԱՐԷՊԵՍԻ

Յուլիան 15ինոէ Պրագիւիայուար վն
Արժանութիւնիւր, ասը Հիւմաիթա գա.
Էնար իւգէրինէ վարմանա պաշտար.
Էր. Բարակուէիւր գաթէն, արժր.

Եւ վի մեզպարտե Բարապետիւնէր ,
քննորիւրէրննունէ Հիւմարթա գալէա
որնր պօշալթարագ , սէտիլքճէ Հայրն օլ
պիր եիւ գիւնտէ պու յունան Զագօնա ճէ

— Աճեմ տեղիէթի խըտմէթինտէ
պուլունան պիր Ինկիլիզ մէմուրսն, Մէսս
չիտտէն օգոստոս 5 թարիխէ ետըմը օւ

[illegible]

Ձև կամ 3 զրոյ . է , սեր եւ մածունը նոյն-
պէս , միւր թէեւ 3/4 կամ 4 զրոյ . է , բայց
ձմեռը մինչեւ 10 զրոյ . ի կը բարձրանայ , եւ
նա ալ ոչ երբէք Պօլսոյ պատուական միսե-
րուն նման լաւ . կերակուրնին ոչ համեղա-
նալակ է եւ ոչ ախորժակի յարմար , օղը
առողջարար է եւ ջուրը բաւական լաւ ,
արհեստ գրեթէ բնաւ չկայինման բան մ'է ,
բուրդի , թիֆթիկի , ճէնրիի եւ աֆիօնի
առեւտրով կը զբաղին ընդհանրապէս , մէկ
մ'ալ մանիֆակտուայի . առեւտուրի տե-
ղերնին գլխաւորապէս կոչաւ եւ բնաւ ան-
մըշակ թիւրքերու գիւղոց մէջ է , որ յա-
ճախ կերթեւեկեն :

Գիւղաքաղաքին մէջ րնդ ամենը 2300 ի
չափ տուն կայ , որոց 600 ը Հայոց է , իսկ
մնացեալները բոլորն ալ Տաւկաց , վասն զի
ուրիշ դաւանանքէ եւ ազգէ բնաւ չկան ,
միայն մէկ քանի վաճառականաց գործա-
կաներ կուգան երբեմն մէկ քանի ամիս
գործի պատճառաւ , բայց տեղացի չեն :

Ուրին մէկ մեծ ու ընդարձակալէն եւ
կեղեցի , 6 քանաւայ եւ 10 տարբէն աւելի
աշտոն վարող իշխան աղաներ՝ որոնք գըլ-
խովն ին գրութեամբ կը գործեն ,

Ուրին մէկ տնու . անկառն եւ ողոր-
մելի դպրոց մը ուր 400 ի չափ աշակերտ
կայ , ուրին 6 ի չափ անուանեալ վարժա-
պետներ , էն բարձրագոյն ուսմունքն է Նա-
բեկ եւ դարձեալ Նարեկ , դիր եւ լոկ ըն-
թերցմունք , քրիստոնէականի , ազգային
պատմութեան եւ այլ դաստիարակութեանց
նշոյնն անգամ չկայ , այս լոկ հասարակ
ընթերցանութեան համար 1700 կամ 1800
զրոյ . ամսական ծախք կը վճարուի վարժա-
պետաց :

Տունները հողաշէն են եւ հողով ու եւ-
ղեղներով ծածկուած , վտղոցները միշտ
անմաքուր , տնէ եւ դարչանոտութեամբ
լի , ըստ որում տուններու մէջ ական (լա-
ղիմ) ըստած բանը չկայ :

Հանդերձնին կոչոտ ու տնէն է . թէ եւ
առտու իրիկուն եկեղեցիէ չեն պատուիր ,
բայց օտարապետներ , բարձրանքի , ան-
նեղելի զրպարտութեանց եւ հպարտու-
թեանց խիստ վարժ են , մանաւանդ երբ
խմելով սորի , որ ընդհանրապէս քիչ խմող
կամ բնաւ չը խմող շատ հաղուագիւտ է .
այնչափ ճշմարտութիւն լսելու անվարժ են ,
որ եթէ իրենց որ եւ է մէկ հանրական պա-
կասութեանը վրայ խօսելու ըլլաւ , զայն
ամենատնեմ նախատինք մը եւ բարձրանք
կը համարին , բարեկամութիւննին երբէք
անվտանգելի է :

Կանայք բնաւ նշանակութիւն չունին ,
այլ իրենց հաճոյից պարզ գործին , կամաց
ամենաշուտ հպատակ եւ շարժական մեքե-
նանին է , որ միայն ծառայելու եւ կուր-
բէն եւ ահիւ ու թողութեամբ հնազանդե-
լու համար ստեղծուած են , իրենք բարի
ամուսնոյ մը օրինաւոր լծակից շատ հետեւ
են այն քարոյական վսեմէն ու գգուան-
քը , կարեկցութիւնն ու գործը վայելել ,
ի՛նչ է մայրութիւնը եւ թէ մայր մը ի՛նչ
պարտիքներ ունի առ որդին , առ գուտորն
նոցա դաստիարակութեան համար , եւ ինչ
առ ամուսին իւր , բոլորովն անտեղեակ են :

Կին մը իրեն լծակից իւր ամուսնոյն
հետ նստել երեւուեւ եւ ճաշակելու բնաւ
արածուի թիւն չունի , այլ իրեն օպատուի
իւր ամուսնոյն սեղանին ծառայելու եւ
հարկաւ առանձին ճաշելու պարտաւորեալ
է , կծու կշտամբանք , դառն նախատինք-
ներ եւ գաւազանի հարուածը խիստ շատ
անդամ իրեն իւր արժանաւոր վարձատրու-
թիւն անպակաս շնորհներ են . . .

Այք ու բէնը գիտող կիներ հարկաւ
չկան եւ ըլլան ի՛նչպէս կարելի է , մինչ-
դեռ մանչ տղայոց համար կանոնաւոր վար-
ժարան մը չկայ , ուր թողունք կանանց . . .

Կանայք անեղնագործութիւն չը գիտեն
եւ հասարակ կարերն անգամ գերձախնորու
կուտան :

Ազգային զգացմունք բնաւ երբեք չկայ ,
եւ մոլեռանգութիւնն ու նախապաշտօնութիւն
իրեն ազգութիւն ճանչած են :

Եղբունին հետեւեալն կը հասկցուի .
Սէլէնիւնի Էսէ-
Աշիմ չուկա-
Կեկեցեանք
Լախտեցանք
Տանձ Էկանք
Նախը գացինք
Նանձ Էկուցանք
Խաւցիլ
Ուղեւոր
Կիւնձէ

Ահաւասիկ լեզու մը՝ զոր հասկնալու հա-
մար միշտ թարգման մը պէտք է .
Ձեզ գրելէ վերը եթէ եկեղեցւոյ սրն-
տուկէն 2-3000 լիւր ծախքով քիչ շատ
Պօլսոյ գրութեամբ բաղնիք մը շինելու
սկսած են երկու տարիէ ի վեր , թեպետեւ
ուրիշ բաղնիք մ'ալ կայ . իսկ նոր բաղնի-
քը դեռ ջուր ալ չունի , եւ եթէ բնաւ
չը կարենան ջուր գտնել , անտարակոյս ը-
րած ծախքերնին առ ոչինչ պիտի երթայ եւ
կամ պիտի ստիպուին մեծ ծախքով ջուր
բերել ալ :

Եկեղեցականը թաղականէն կը գանգա-
ւի , թաղականը եկեղեցականէն , ժողո-
վուրդը եկեղեցականէն ու թաղականէն , եւ
թաղականն ու եկեղեցականը , ժողովուր-
դէն :

Իրենց ներթական կարողութիւննին շատ
լաւ է , եւ կրնան բռն թէ աղքատ խիստ
քիչ կայ , բայց դպրոցի համար Յ ժառանգ
անգամ չեն տար , իսկ եթէ Արմաշէն կամ
ուրիշ տեղաց ժողովարար վարդապետ մը
գալու ըլլայ 30-40000 զրոյ . մէկանց նուէր
կուտան եւ ինչպէս որ Արմաշէն եկող վար-
դապետին անցեալ տարի վանքին համար
35,000 զրոյ . նուէր ըրեր են , թող Գաղա-
տիոյ վանքին եւ Նրուսաղէմայ համար ը-
րածնին որոց հաշիւը տարին 1000 ոսկին
կանցնի :

Արիւրհիսարքը միայն իրենց ստորա-
գրութեանց ու կնիքներուն բեռնակիրներն
են եւ խիստ շատ ուրիշն է իրենցմէ ուղ-
ուած ծանուանի ուղուածն չափ կնիք եւ
ստորագրութիւն ժողովը զոր հետեւեալ
դէպքը շատ լաւ կապացուցանէ .

Արիւրհիսարի գալիմագամ Այաշը իսպ-
րանիմ պէնը վալիին են տեսութիւն ընե-
լու համար Գաղատիա երթալու ատեն կրն-
եալ եւ ստորագրեալ շնորհակալութեան
հանրագրութիւն մը կուտան , բայց Գաղա-
տիա հասնելէն վերջը հակառակ հանրա-
գրութիւն մը վրէնի վաշային , վաշան
արդարակալով ընդիմ կը դրէ եւ նա չը
կրնար գալիմագամին վրայ դատաւարտու-
թեան արժանի դէպք մը արդարացնել :

Հասարակաց տուն մը եղած է թէ Արի-
ւրհիսարքը ստորագրութիւններն ու կնիք-
ներն ինքիզապի խառնութիւն կախուած է :

Արիւրհիսարի մէջ 20 հոգիէ բաղկաց-
եալ Օգնական ընկերութիւն մը կայ , որ
բարի նախաձեռնութեամբ վտեղ յանձն
առած են զոհողութիւններ ընել եւ ասոնք
լուսաւորեալ մասն ու յառաջդիմութեան
փափաքողներ են , բայց նոր է իրենց գործն
ու ձեռնարկութիւնը :

Այս բարենպաստակ ընկերութիւնը գի-
շերթիլ վարժարան մը հաստատեց , ուր
14 տղայք նաեւ աղքատիկ դաւաններ կըր-
թութիւն ու ազգային դատարարակութիւն
կառնեն , եւ ասոնք օր մը անշուշտ իրենց
հայրենեացն ու ազգային լուսաւորիչները պի-
պի ըլլան , եւ հարկաւ պիտի դարձնուան
իրենց ազգն ու երկիրը :

Աղջկանց վարժարան մը բանալու մեծ
ջանքեր կըլլան ունեց կողմէն :

Հասարակաց թանգարան մը նոր հա-
տատուեր է նաեւ անձուէր ընկերութեան
ճիւղ մ'ալ :

Մանկութիւն հրատարակութեան եւ փա-
նտեան էֆէնտիի պարտուց պատրիարքա-
րանի կողմէ ճանչցուելուն համար մեր հետ
նաեւ Ոգնական ընկերութեան ուրախու-
թիւնը շատ մեծ եղաւ , ուստի եւ կը շնոր-
հաւորենք զձեզ եւ փառանքեան էֆէնտին :
Հիւանդանոցի պարտուց համար հանգանա-
կութիւն մը բացուած է . * * *

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Ամէլիայթը ճէրրահիյէ ինք իթմէքաի-
զին , աղբիւն տիւլէրին վէճաւարնը (աղ-
բը) ալ քաւ իթմէք , վէ տիւլէրի
չըգմը օլանլարն տիւլէրին երէրէրինէ գահ-
մէթիգէթ թապիլ վաղ օլունմուշ կիպի , դա-
եթ տիգաթ օլունմա պիլէ անլալըմամազ
իւզրէ , տիւլ գոյմազ վէ տախիլ էֆմաթ
վէ չէնէտէթ ինքազ վէ գուրուս վէ թէգէլ-
իլի տէնտանա թէտապի իթմէք , վէ տիւ-
լէրի թագիրթթնտան , եանի երէրէրինտէ
օլանլար , պիրթարաֆա տէվրիտիլէրի հալ-
թէ երէրէրինէ գոյմազ , վէ տախիլի ֆէմի
թէմիգէթէթ , վէ բապանմը վէ տիւլահ-
լանմը օլան տիւլէրին բաւ վէ քիրէրինի չը-
գարապ , ճէվէրի գաթիլին թէտիտ իթ-
մէքաթ , վէ աղբն ֆէնա գոգուլարնը իս-
աւ իթմէքաթ վէ աթն վէ լաւթիքաթն դա-
ւ

Եթէ լաթիֆ վէ րանա վէ սալապէթիլ վէ
խաֆիֆ եթմէք եէնտիլի վաղըթտա պիր գա-
րար ու զիեան վէրմէք ալեա եէրիլ վէ չը-
գար գոնուր տիւլէր եաքմագտա օլան ֆա-
րիլի թապիլ տիւլէր Մ . Բէլէզ Պէյ-օլուն-
տա կլալանի սօգաղնտա 2 նիւմէրտա իս-
քեան իթմէքաթ , վէ ալաֆրանկա սաաթ 6
տան 4 է գաւար կէլէն վէ կիտէնլէրէ ա-
մէլիյաթը մէգէրէրէն ինքա իլէմէքաթ օ-
լունպ քէնտիլինի կէօրմէք վէ կէթիթմէք
միւրաւ իտէնլէր օլուն իսէ , օրաւտան սիւալ
իթտիթմէլէրի :

Եթ մէյտաննտա չիլ ինկիլ Զաղա-
րն տիւլեաննտա ճէրրահ Սաւաթիս
աղա , գաւար իլէլթիլէ պաղապ գա-
լիթ Ֆայիտէլի իլանլար իլէ իլի իթ-
տիլտիլ սօնա դաւար պաղապ տալի
պիր տալա գուլտաղըմամազ իւզրէ
սէթէր չըգարալ :

Ի Լ Ա Ն

Բուսիսնըն պաղաղիլի վէ գուրուլու ,
Ալիթիսնըն գուրուլու , հուրէգա Բը-
րուսիսնըն , իլիթիսնըն վէ սայիլ հէր
նէվի աքիթիլարը (անա պիլեթիլ) վէ
րոսմէլէրի Պաշէլէ քարու էլթմա կէօմ-
րիլիւն ճաւաղիսնտէ Ն . 26 Ղուկա ա-
ղա Էրկանեան մաղազաւարտա ֆիրուլթ
օլունմագտա տըր :

Պու տէֆա Ալիթիս տէվլէլթիլին
1858 իլիթիլարալ ընրն իրանդուր ըուսի
Իլուլ 19 վէ ալաֆրանկա լըրըրին էվ-
վէլ (հոկտեմբեր) պիրտէ չէթիլէճ օ-
լունպ , րոսմէ պիլիլեթիլէրի 40 դուրուշ
սիթէթ լալիլիլ իլէ ֆիրուլթ օլունմագ-
տա տըր վէ ճէման 1700 քիլի գազանա-
նազ օլունպ , իլք չէթիլէն նումէրուսու
200,000 վէ էն ու ֆաղ ր 165 ֆիօրին գա-
զանաճաղ տըր :

Մէրդուս Ղուկա աղա Էրկանեան
թարաֆրանտան օլալթիլ պիլեթիլթիլին
իւզրէրինտէ գալալ օլունմագտալ լըլէլէ-
մին զըլըմըլ մանեւորնտա վէ րոսմէ
պիլեթիլթիլին չէթիլէճ Էրկանեան
խաւթիլթիլ պէյան իտիճի իւլ լիսանտան
միւրթիլթիլ պիր պէյալ մէօշէր վաղ
օլունմուշ տըր :

Պուլարտան զիւրաւէ մալիլմալթ
ալմաղ իլիթիլէն վէ գազանաղըր մէպաղ
իլէ իլիթիլարալ գուրուլարնըն աղճէսինի
պուրաւտա սուհուլէլթիլ իլէ կէլիլթիլ
իլիթիլէն զէվալթիլ , մաղազալիլ մէգ-
քիլէր պուլարտալթիլ իլիլ իստալթիլին
իլան օլունմուշ :

Վիլենու վէ ԲՈՒՄԻՍ ԲԻՍՆԳՈՒԱՐԸ

Ղիլենտան ճէրրահիլ իրան իթմէքաի-
սիսնըն (անա պիլեթիլ) վէ րոսմէլէ-
րի , վէ Բուսիսնըն պիրինի վէ Էրեքի
վէ պաղաղիլ վէ ֆայիլ իլիթիլարալ լու-
րը , վէլաւալ Նէմէլ վէ Մալիօֆ սէհիմ-
լէրինի ճէր պիր իլիթիլթիլին Պալալթա-
տա Պալիսիս իլանը գարուսու եանըն
տա Ն . 16 սարաֆ Մ . Ճօրճի ճանէ-
թ մաղազաւարտա ֆիրուլթ օլունմուղ-
տա տըր :

1866 սէնտիլին Բուսիս իրանգուսու
պու տէֆա րուսի սեպտեմբերի իլիթի-
ստալտա չէթիլէճ օլունպ , վէ կէրէք
անա պիլեթիլ վէ կէրէք րոսմէլէրի պու-
լունմուղտա տըր :

Պու տէֆա Ալիթիլ իրանգուսու սեպ-
տեմբեր 20 տէ չէթիլէճ օլունպ , 1700
պիլեթ գազանաճաղ տըր , րոսմէլէրին
ֆիրուլթը 40 դուրուշ տըր :

Մ . Ճօրճի ճանէթ մ Ղիլենտան ճէր
նէվի ֆանտա ֆայիլ գուրուլարնըն վէ
քէլալթիլ ճէր նէվի պանթիլթիլարնըն
սալթիլ ալալ , իլիթիլթիլին հալտէ
սալթիլաղտա օլունմուղտա տալիլ իլան ի-
տըր :

ԷՃՋՈՍԻ ՄԻԻԹԵՆԷՎԻԹԷ ՄԱԽԶԵՆԻ
ՎԷ ՏԻԻԲԵՆԱՆԸ

Միւսիւ Վիլէնո Գաննի օն պիթը սէնէտէն
պէրու Պէյ-օլունտա էճաճըր օնալթը իլէ
մէշուլ օլունպ վէ մանէլի մէգալուրտա Պղանա-
միս ճաւաղիսնտէ վաղը , վէ 67 նիւմէր իլէ
միւրազգամ տիւլեքեաննտա պուլունտան էճ-
զալարն իսալթը , թէմիլիլիլ վէ ինքալթնա
տիգաթ վէ չաքուրուղուլա քէսպի չէօն-
րէթ իթմիլթիլէն , մալիլթիլէն իսթանպուլտա
Համիլիլ թիւրպէս իթիլթիլինտէ 54 նիւ-
մէրու պիր էճալի միւթէնէվիլիլէ մաղազա-
սը տալիլ քիւլալ իլէմըլ իսէտէ պու տէ-
ֆա մէգէրի մաղազաւարնըն ըլօրիւ պաշըն-
տա իսթիլալ գարշըրնտա վէ 7-8 նիւ-
մէրու միւրազգամ պուլունտան մաղազալա-
րա նազ իլէ , պիր պիրինէ միւթթիլար պի-
էճաճը տիւլեքեանը իլէ պիրտէ էճալի միւ-
թէնէվիլիլ մալիլթիլէն քիւլալ իլիթիլթիլէն ,
Էվրոսանէն էն մէշուլ վէ էն միւթէլէր ֆապ-
րիլաւարնտան տիգաթը թամէ իւղէ ճէլպ
իլիթիլթիլէն օլունտա էճալարը գայթէլէն
վէն ֆիւսիլալ ֆիրուլթ իտէճէլիլիլ ալէնէն
իլան իտըր :

Մէգէրի տիւլեքեանտա հէր կիւն միւ-
թէլէր ճէթիլիլ հաղըր պուլունտաճաղ , վէ
սէնէթիլ ու մալիլթիլէն հէր ճիլթիլէր տիգաթ
ու իգտամ իլիթիլթիլէր տըր :

Վէ Պէյ-օլունտա վաղը տիւլեքեանտա ի-
սէ կիլթիլթիլ տալիլ հէր օտաթ օտաթ պու-
լունտա , իսթիլեանթը Էվալիլ ինքա իտէ-
ճէք , վէ իսթիլթիլիլ հալտէ մաղանա իլէ
պուլ տալիլ եաքմագ տըր :

Իլի տէֆիլթիլ ուսուլինէ աշինա , Փը-
լանաղճա տալիլ պիլիլ , վէ եէլիլտէ-
միլթիլթիլ չէհատէթիլթիլթիլ պուլուն-
տան պիր քեանիլ գալթ Եաղմըլ լըլ իլին
պիր մաշէլ իլիթիլթիլթիլ օլունմուղտան
արգու իտէն իսալթիլթիլ չալըճըրու-
տա հաճի Բիլիլթիլէն աղանըն գահվէ
սիլտէն սիւալ իլիթիլթիլ :

THE NORTH BRITISH & MERCANTILE
INSURANCE COMPANY.

Ինսուրանս Եւրոպէ Պէյ-օլունտա
Եւրոպէ Եւրոպէ Եւրոպէ Եւրոպէ

1809 սէնտիլին թէլթիլ օլունմուշ .
Սէրմալ 2,000,000 իսկիլթիլ լիւրապ .
Թօրալմըլ օլուն վէ իրաւտան հա-
սըր օլուն սէրմալ 2,687,313 իսկիլթիլ
լիւրապ :

Զիլթիլթիլ իմալ տաշիլիլ պալեա-
տէլիլ սիկուլթիլ գուրուլարնըն լիւրա-
ֆրանտան զայիլթիլ ֆայիլթիլ լիւրալթիլ իլէ
եանկընա գարշըր սիկուլթիլ իլիթիլթիլ մէ-
զուլիլթիլթիլ վալար տըր :

Գալալթիլտա տէլիլթիլ
Ուլթիլ Ռ . Սալա .

Գալալթիլտա , Եւրոպէ-գալալթիլթիլ
տա , Գէորդ պէյ խանընտա :

Կէրէք թիւճաւարնա վէ կէրէք օր-
աֆնա լէք էլի տորիա տէֆիլթիլ թու-
լթան վէ Ֆրանսիլթիլ տալիլ պիլէն պիր
Եաղմըլ լուլթուլ օլուն գալթըն մալթ-
պալմըլ միւրաճաւալթ իլիթիլթիլ իլան
օլունմուշ :

ՆՈՐ ԲԵՐԱԿԱՆ

Այս անգամ Բիւրքէնեան ապարա-
նէն նոր քերական մ'ալ ելած է եւ կը-
ծախուի , համազգային գրատունը Է-
Մեքան չարը լիլ 88 :

Այս գրատունը կը ծանուցանէ նաեւ
հասարակութեան որ լիլ դուրսի դա-
ւաւոց եւ լիլ Պօլսոյ եւ դպրոցներու
եւ տուններու համար վարժ դաստաղ
կառավարիլ եւ վարժապետ ուղղողները
կրնան իր միլոյալը գտնել եւ այս միլ-
նորութեանը համար յիշեալ գրատու-
նը երբեք չալ մը չապաւնը :

ՍԱԼԻՊ ԳԱՋԵՍԱ
ԿՈՐԱՊԵՏ Թ . ՓԱՆՈՍԱՆ

ԼԷՎԱՆՔ ԷԼԵՎԱՆՔ ԹԱՊԱՆԵՍԻՍԻՍԷ
ՊԵՐՈՒՄԱՆ 309,000 ԵՎՈՒՄԱՆ 309,000 ԵՎՈՒՄԱՆ
ՊԵՐՈՒՄԱՆ 309,000 ԵՎՈՒՄԱՆ 309,000 ԵՎՈՒՄԱՆ